

Prověrka pod palbou

Až do okamžiku, než byl pětaticetiletý příslušník Útvaru speciálních operací Vojenské policie před několika týdny při přestřelce v jihoafghánské provincii Helmand zasažen do nohy, nevěděla veřejnost příliš mnoho o působení českých elitních vojáků v misi ISAF. Následující řádky by to měly alespoň částečně napravit.

Připravil: Vladimír MAREK
Foto: archiv jednotky

**provincie
HELMAND**

První kontingent složený převážně z příslušníků Útvaru speciálních operací končí své nasazení v afghánské provincii Helmand

S ohledem na způsob boje protivládých skupin především v jižním Afghánistánu představují mnohdy speciální jednotky jedinou možnost, jak účinně a efektivně čelit teroristickým útokům. Proto také nikoho nepřekvapilo, když britská strana v loňském roce požádala Ministerstvo obrany České republiky o vyslání Útvaru speciálních operací Vojenské policie (známého jako SOG) do mise ISAF v Afghánistánu. Podmínkou v tomto případě byl mandát pro přímé bojové nasazení a možnost působení po celém území Afghánistánu.

Příslušníci SOG se od založení své jednotky v roce 2002 zúčastnili mnoha zahraničních misí, souvisejících mimo jiné s ochranou osob v rizikových oblastech, jako je Irák, Afghánistán nebo Kosovo. O nemalé mezinárodní prestiži jednotky svědčí i společná cvičení a spolupráce s útvary tak známými, jako jsou například americké „Zelené barety“ či polský „GROM“.

PŘEHRAZUJÍ ZÁSOBOVÁNÍ TALIBANŮ

Česká speciální jednotka dorazila na jih Afghánistánu koncem dubna letošního roku. Kontingent tvořilo třicet pět vojáků. Kromě standardních odborností Útvaru speciálních operací byl doplněn například o psůvody z grabštejské Veterinární základny a letecké návodčí z Náměstí nad Oslavou. Tyto specializace se ukázaly jako velice užitečné. Pes vzbuzuje v Afghánistánu u protivníka patřičný

respekt, což výrazným způsobem napomáhá plnění speciálních úkolů. Letečtí návodčí plnili své úkoly především při zajišťování spojenecké letecké podpory během bojových operací. Naši vojáci byli přičleněni k britskému taktickému uskupení operujícímu v sektoru jih.

Základna české speciální jednotky byla umístěna v centru nejproblémovější oblasti provincie Helmand. Právě zde hrozily nejtěžší boje.

V rekordních šesti dnech po příletu kontingentu s technikou ohlásila jednotka operační připravenost. Ještě tentýž den byla americkou „Special Forces“, působící ve stejném sektoru, vyžádána spolupráce s naším kontingentem na plánovaném zásahu proti několika skrýším protivníka. Bojová skupina SOG okamžitě zahájila ve spolupráci s americkými a britskými kolegy plánování, jeho výsledkem byl profesionálně a bezchybně provedený zásah vedený současně proti několika cílům. Díky této akci získala jednotka profesní uznání spojeneckých vojáků. Britské velení se navíc ujistilo, že se může spolehnout na schopnosti, které čeští speciálové předem deklarovali.

„Pro náš útvar představuje působení v této misi prověření práce jednotky za několik posledních let. Například „combat medic“ si mohli ověřit při reálných ošetřeních, že jejich náročná příprava v republice nebyla zbytečná.“ vysvětluje velitel kontingentu major Petr Krčmář. „Díky jejich zákrokům se podařilo stabilizovat

v přímém boji několik těžce zraněných. Zachránili rovněž život jednoho britského vojáka.“

ODSTŘELOVAČI PATŘÍ K ELITĚ

Bezpečnostní situace v provincii Helmand je v současné době velmi složitá. Nejhorší od bojů na začátku koaličních operací na přelomu let 2001 a 2002. Nejvíce nepřátelských aktivit probíhá v oblastech v okolí řeky Helmand, která protéká provincií. Toto území má pro protivládni skupiny strategický význam. Vedou přes něj tranzitní trasy, kterými dopravují z Pákistánu bojovníky, zbraně a munici. Opačným směrem zase putují zásilky narkotik. Provincie Helmand patří mezi největší producenty opia v Afghánistánu, a tedy i na světě. Protivník financuje z prodeje drog své bojové aktivity. Na obranu těchto oblastí nepřítel vynakládá značné úsilí, jednotky ISAF se zde denně účastní mnoha ozbrojených střetnutí.

Za dobu působení v operaci ISAF, kromě účasti na spojeneckých bojových akcích, navrhla jednotka SOG spojeneckému velení také několik útočných operací naplánovaných výhradně vlastními prostředky a silami. Výsledkem těchto aktivit byly značné ztráty na straně protivníka a eliminace několika jeho předních velitelů.

„Desítky přímých bojových nasazení našich odstřelovačů prokázaly nejen jejich výcvik,

ale i výstroj a výzbroj. Podle mého názoru jsou v současné době nejzkušenějšími specialisty na území naší republiky. Dosahují stejné úrovně jako jejich kolegové z předních speciálních jednotek NATO," říká major Krčmář.

Protivníkovi dochází, že v přímém boji s koaličními jednotkami nemá příliš šancí uspět, stále častěji se uchyluje k používání tzv. asymetrického způsobu boje. Což například znamená nasazení sebevražedných atentátníků, kladení min a improvizovaných výbušných prostředků na trasy používané spojeneckými jednotkami při přesunech. Právě tato nepřátelská taktika má největší podíl na koaličních ztrátách. V případných bojích využívá protivník především ruční zbraně, konkrétně samopaly AK-47, kulomety PKM, RPG-7 a minomety. Poměrně časté je také napadání pozic jednotek ISAF nepřímou střelbou raketami ráže 107 mm.

„Tuto misi mohu hodnotit nejen jako veliký přínos pro koaliční operace s jednotkami NATO v boji proti terorismu a dobrou reprezentaci naší armády v zahraničí, ale také se potvrzuje, že budování našeho útvaru se ubírá správným směrem," dodává Petr Krčmář. „Jsem opravdu hrdý na naši jednotku, která zde na jihu Afghánistánu odvádí při plnění bojových úkolů plně profesionální práci. Nové zkušenosti představují obrovský přínos pro budoucnost našeho útvaru.“

NETRADIČNÍ VÝZBROJ A TECHNIKA

Průslučníci SOG jsou úspěšní v misi ISAF také díky technice a vybavení, které si do Afghánistánu přivezli. Jedná se například o dvojí provedení útočné pušky M4 ráže 5,56 mm, a to s krátkou hlavní pro „vyklízení“ místností a s dlouhou hlavní s 40mm podvěsným granátometem. Další výzbroj tvoří speciální útočné pušky MK12 vycházející z konstrukce M4, které jsou ale mnohem přesnější. Odstřelovači je používají na kratší vzdálenosti do 700 metrů. Dále mají průslučníci jednotky k dispozici lehké kulomety MK46 a MK 48 v rážích 5,56 mm, respektive 7,62 mm NATO (modernizovaná odlehčená verze známého kulometu M 249), odstřelovací pušky SAKO TRG 22 ráže .308 Win a pistole GLOCK 17.

„Zavést tyto zbraně do výzbroje Armády České republiky se podařilo díky dlouhodobému úsilí průslučníků SOG," upozorňuje major Krčmář. „Právě v těchto bojových podmínkách se potvrdilo, že naše snaha se vyplátila a volba výzbroje byla správná. Potěšující je, že se

postupně daří vybavovat jí i další útvary naší armády.“

Také v případě přepravní techniky postupoval kontingent netradičně. S ohledem na předchozí zkušenosti, požadavky na využití a finanční náklady si museli průslučníci jednotky vybrat vozidla tak, aby bylo možné zajistit jejich servis v těchto zeměpisných oblastech. Nakonec padla volba na vozidla Toyota Hilux v úpravě pick-up. Nízká hmotnost, dobrá prostupnost terénem a obrovská palebná síla lafetovaných zbraní dává jednotce nadstandardní možnosti jejich využití. Navíc devadesát procent vozidel provozovaných v těchto oblastech jsou právě značky Toyota, tomu odpovídá i dostupný servis.

Do zelených oblastí zavlažovaných úzkými kanály z řeky Helmand, kde se nelze dostat těžkou technikou ani širokými vozidly, jako například americká HMMWV (hummer), jsou vozidla Toyota Hilux a terénní čtyřkolky Bombardier často jedinou možností, jak efektivně proniknout na nepřátelské území a poskytnout zde zasahujícím jednotkám potřebnou palebnou podporu. Pro delší operace v poušti bylo vhodné vybavit kontingent také několika nákladními vozidly. Tatry, opancéřované a upravené podle požadavků průslučníků SOG, disponují obrovskou palebnou podporou, velkými zásobami vody, munice a PHM. Mají rovněž skvělé terénní vlastnosti. Čtyřkolky Bombardier byly pro bojové operace vybaveny lafetovaným 30mm granátometem AGS-17. Tato kombinace dává přesunující se jednotce

výhodu palebné podpory jak v nepřehledných úsecích pouště, tak i v nejtěžším zeleném terénu poblíž řeky. Po zkušenostech s těmito speciály se v současné době britské jednotky operující v oblasti snaží zavést takto upravené čtyřkolky do své výzbroje. Velitel 1. Worcesters and Sherwood Foresters Regiment, který je odpovědný za vedení operací v centrální části provincie Helmand, tyto „battlewinners“ (to, čím se vítězí v boji), jak je Britové nazývají, představil během oficiální návštěvy ministru obrany Velké Británie Des Brownovi a projevil zájem, aby i britská armáda byla těmito stroji vybavena. Ministr při této příležitosti poděkoval našim vojákům za spolupráci, odhodlání a vysokou bojovou morálku a profesionalitu.

Ani britský velitel, plukovník Richard Westley, nešetřil slovy chvály na adresu českých vojáků. „Když jsem se seznamoval ještě před misí s vaší jednotkou na území České republiky, věděl jsem, že je dobrá. Její nasazení v bojových operacích ale předčilo veškerá má očekávání. Jsou to nejlepší vojáci, s jakými jsem mohl během své vojenské kariéry sloužit. Když jsem viděl jednotku v akci, pochopil jsem, že s takovýmito bojovníky nemůžeme být poraženi.“

V současné době je připravena již druhá rotace speciální české jednotky. Celkem by se v provincii Helmand měly vystřídat tři kontingenty. Ale už teď je víc než jisté, že průslučníci SOG udělali na naše koaliční partnery velice dobrý dojem a potvrdili své profesní kvality a pověst, která je předcházela. ◀◀

Text a foto: Pavel PAZDERA

Úvodní přednáškou zástupce náčelníka Generálního štábu AČR ředitele Společného operačního centra MO generálmajora Josefa Prokšě byl 6. září na Univerzitě obrany v Brně zahájen 21. kurz Generálního štábu určený k přípravě důstojníků na funke se stanovenou hodností plukovník, respektive brigádní generál.

Prorektor pro vnější vztahy UO plukovník gšt. Miloslav Vácha nejprve přivítal patnáct nových posluchačů na akademické půdě a ve své prezentaci jim představil poslání, strukturu a hlavní činnosti Univerzity obrany. Se záměry rozvoje brněnské vojenské vysoké školy v letech 2007 až 2011 je zase seznámil prorektor pro rozvoj UO plukovník Bohuslav Příkrýl. Vedle stěžejní pedagogické a vědecké činnosti na univerzitě se také zaměřil na objasnění fungování systému vojenského školství a snahy o dosažení vícezdrojového financování Univerzity obrany.

Generálmajor Josef Prokš pokračoval s úvodní přednáškou, ve které přítomným podplukovníkům a plukovníkům přiblížil připravovanou transformaci resortu obrany během druhé fáze reformy ozbrojených sil. Podle zástupce náčelníka Generálního štábu resort nebude měnit své ambice k dosažení cílových schopností Armády ČR v roce 2018. Částečně

Příprava vrcholových manažerů pokračuje

se ovšem změnila velitelská struktura armády a organizační struktura některých součástí AČR. „V roce 2010 předpokládáme dosažení cílových struktur hlavních prvků armády," řekl generál Prokš. Jak mimo jiné uvedl, omezené finanční zdroje na základě sníženého rozpočtu resortu obrany si vyžádají transformaci některých útvarů a zařízení AČR.

Na zahájení výuky v prestižním kariérovém kurzu přijali pozvání hejtmán Jihomoravského kraje Stanislav Juránek a primátor statutárního města Brna Roman Onderka. Oba představitelé samosprávných orgánů prezentovali svoje pohledy na českou armádu a snažili se důstojníkům přiblížit problematiku kraje a města. Hejtmán Stanislav Juránek

hovořil o bezpečnostní situaci v kraji, působení integrovaného záchranného systému a roli hejtmána při řešení krizových situací. Primátor Roman Onderka podrobně seznámil posluchače kurzu se strategickým plánem rozvoje Brna, přitom se soustředil na vize ekonomického rozvoje, zlepšení kvality života a životního prostředí ve městě, rozvoj univerzitního prostředí, podporu výzkumu a vývoje.

Garantem desetiměsíčního kurzu je Ústav operačně-taktických studií UO. Základním vzdělávacím cílem kurzu je připravit vysokoškolského důstojníka – vrcholového manažera se všeobecným rozhledem, tvůrčím myšlením, analytickými schopnostmi a dovednostmi. ▶▶

